

א.ד.

75

פרומוקול מס. 171/א'

מיטיבת ועדת הכספים

התקיימה ביום ד', י' מנחה-אב, תשמ"ז - 18.7.56 בשעה 10.30

ג ר כ ח י ם

- חברי הוועדה: היו"ר י. גורי
 א. בהיר
 י. בדר
 א. הרצפלד
 מ. חזני
 ז. חוזאייב
 י. מנדר
 ז. צור
 מ. קלמר
 ח. רובין

מוזמניה:

- ד. הורביץ - נגיד בנק ישראל.
 { מר סבט
 מר שכטר } - ממעט משרד המשפטים
 מר הניג - יועץ משפטי למשרד האוצר.
 מר בן-דרור - ממעט משרד האוצר
 שר הפנים - י. בר-יהודה.
 { מר אב-רזי
 מר סילברסטון
 מר רוטנברג } ממעט משרד הפנים.
 ש. בזק - מזכיר הוועדה
 חוק אמנת החברה הבינלאומית למימון,
 תשמ"ז - 1956.
 (1) סדר-היום:
 (2) אישור^{ל-מ} הלוואה לרכישת דירה^{ל-מ} של המשטרה;
 (3) יחוק מילווה משוחפית לרשויות מקומיות,
 תשמ"ז - 1956.

- = - = - = - = -

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

הסעיף הראשון בסדר-היום הוא - חוק אמנת החברה הבינלאומית למימון, שקבר את הקריאה הראשונה בכנסת ללא התנגדות.

ההצטרפות לחברה מחייבת הוצאה כספית. מי יוציאם, והאם אפשר לקבלם חזרה אם יוצאים

י. בדר:

מהמוסד?

ד. הורביץ: עד כה כספית שהחזקנו בקרן הופיעו באד השני של המאזן. האטרפות זו מחייבת הוצאה של 50 אלף דולר לשם רכישת 50 מניות מהון המניות של החברה. יתכן שנצטרך לקבל על כך החלטה תקציבית, אלא אם כן האוצר יוציא סכום זה מהרזרבה שלו. את הסכום הנ"ל מקבלים חזרה עם יציאה מהמוסד.

אד.

י. בדר: זוהי שאלה סידורית, ואני מבקש לקבל עליה תשובה מהאוצר.

במדינתנו קיים פיקוח על המטבע, ולכן קבלת אשראי מחו"ל במטבע חוץ סעונה אישור. כן קיימת הבעיה של קונברטביליטי.

ד. הורביץ: זהו מוסד חדש שעלינו להצטרף אליו מטעמי פרסטיז'ה. הלוואה ממוסד זה לא נקבל, על-כל-פנים לא בשנים הקרובות, כי אנו מעוניינים לקבל הלוואה מהבנק העולמי, שם התנאים יותר טובים ונוחים.

י. פורדר: האם יש אפשרות של הלוואה למפעלים פרטיים? האם לא כדאי לעשות נסיון כזה?

ז. סוזאייב: אין להתעלם מהעובדה שהממשלה והאוצר במשך השנים האחרונות לא היו מעוניינים ולא שאפו שמפעלים בודדים במדינה ינסו להופיע בפני גורמים בינלאומיים לקבלת אשראי. (ד. הורביץ: אין התנגדות שמפעלים פרטיים יפנו) כדי לתת ביטוי להתנגדותי לשיטה זו של האוצר והממשלה, אני מציע שהתקנות בנדון תהיינה יעילות אישורה של ועדת הכספים.

ד. הורביץ: יש להביא בחשבון שזהו מוסד המור, והסיכויים לקבלת הלוואה ממנו הם כמעט אפסיים.

א. בהיר: אני מציע לקבל החלטה האומרת, שנגיד בנק ישראל ימסור אחת לשנה ביום 30 לנובמבר, לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת דו"ח בכל העניינים הנוגעים לחברות המדינה בחברה ולעסקיה של החברה בישראל.

ד. הורביץ: אעשה זאת ברצונך.

הוחלט: יו"ר ועדת הכספים יודיע בכנסת, בעת הבאת החוק לקריאה שניה ושלישית, על החלטת ועדת הכספים שנגיד הבנק ימסור אחת לשנה ביום 30 לחודש נובמבר דו"ח לממשלה ולוועדת הכספים בכל העניינים הנוגעים לחברות המדינה בחברה.

היו"ר י. גורי: אנו נצביע עתה על סעיפי החוק.

ה צ ב ע ה

סעיף 1 - נתקבל

סעיף 2 - נתקבל

סעיף 3 - נתקבל

היו"ר י. גורי: בסעיף 4 מציע חבר-הכנסת סוזאייב, שהתקנות תאושרנה על-ידי ועדת הכספים.

מר שכטר: התקנות יהיו בהתאם לנוסח האמנה, ולכן אין צורך באישורה של ועדת הכספים.

מר הניג: גם בחוקים דומים לא הכניסו את הסכמת ועדת הכספים.

ז. סוזאייב:

כל עוד מדובר באישור תקנות המסדירות את היחסים בין מדינת ישראל לבין המוסד, ולמעשה אישור תקנות שאינם תלויות בנו - אני מקבל את ההערה ומסחלק מהצדתי. אולם אני מבקש הבטחה, שבאם שר האוצר או מישהו בשמו או נגיד הבנק - יפרסמו תקנות או יקבעו כללים לגבי חברות מקומיות כיצד הן תצטרכנה להתנהג לשם קבלת הלוואה מהמוסד, באיזה תנאים ובאילו סכומים - אזי כללים או תקנות אלה יובאו לפני פרסומם לוועדת הכספים.

ד. הורביץ:

בשם בנק ישראל אני יכול לתת הבטחה, קצת יפה - בחור נציגות המדינה במוסד - נקבע כללים לפיהם חברה חצונית לפנות למוסד - נציג אותם לפני ועדת הכספים.

סעיף 4 - נתקבל

סעיף 5 - נתקבל

חוק אמנת החברה הבינלאומית למימון, חש"ז-1956 - נתקבל

היו"ר י. גורי:

רצוני להביא לידיעת ועדת הכספים, שאחמול העביר לנו מנהל משרד האוצר שני עניינים וביקש לדעת אם לפחות חברי ועדת הכספים שהיו נוכחים באותו מעמד יתמכו בוועדה בהמלצות הללו.

ההצעות הן שתיים: האחת - שתינתן הלוואה לשר המשטרה ב. שיטריח, אשר חלה בחו"ל וחזר ארצה במצב בריאות לקוי. השר גר בבית משוחף בקומה השלישית, ובמצבו זה אינו יכול לעלות לקומה השלישית. הוא עומד לרכוש בית קטן של שלושה חדרים, בן קומה אחת, בשכונת המעביר. הבית צריך לעלות 22,000 ל"י, ואילו עבור דירתו הוא יכול לקבל 12,000 ל"י בלבד. מסתבר שחסר לו סכום של 10,000 ל"י לשם רכישת הדירה. משרד האוצר מבקש. לוועדת הכספים לתת הסכמה לכך, שהשר יקבל הלוואה של 10,000 ל"י, בתנאים שייקבעו על-ידי ועדה ממשלתית.

העניין השני נוגע לדירתו של ד"ר בטיש, מנהל משרד הבריאות. לד"ר בטיש היחה דירה בחל-אביב, וכאשר הוא נאלץ לעבור לירושלים ולא היחה לו דירה - הוא שוכן בדירת שרד ממשלתית. ראש הממשלה הטיל על ועדה לבדוק את עניין דירות השרד לפקידים ממשלה ושיכונם של פקידים ממשלה המועברים לירושלים. הוועדה הציעה, שמאחר והפקידים ששוכנו בדירות כאלה הם פקידים קבועים - ואותו שיקול שחל על שרים שהם יכולים להתחלף אינו חל עליהם - אין להעניק להם דירות שרד, והוצע להם לרכוש את הדירות. מנהל משרד הבריאות הוא אחד מבעלי הדירות שצריך לרכוש את הדירה שצריכה לעלות 22,000 ל"י. הוא יכול לקבל 12,000 ל"י עבור דירתו בחל-אביב, אבל עליו לשלם מסכום זה שליש לבעל-הבית, היינו - נשארים ברשותו 8,000 ל"י.

י. בדר:

לולא היחה לו דירת שרד הוא יכול היה להתחלף בדירות ולשמור על ערכה המלא של דירתו.

היו"ר י. גורי:

מסביב לנקודה זו יהיה עוד בירור.

היות והוא בתוקף תפקידו נאלץ היה לעבור לירושלים, ואחר-כך היחה סיבה נוספת - שפקידים כאלה אינם מקבלים דירות שרד ועליהם לרכוש את הדירות - הוא מבקש שההפרש הזה של 4,000 ל"י יינתן לו בחור הענקה, והסכום הנוחר של 10,000 ל"י - כהלוואה.

אד.

מר בן-דרור:

במידה ודירה שייכת לאדם והיא רכוש, הוא מחליף דירה בערך שווה, או אפילו מוכר וקונה - אין לו הפסד. אם הדירה אינה רכוש והיא דירתו השכורה - אזי אם הוא מחלף או מוכר אותה למישהו - הוא משלם דמי ויחורר לבעל-הבית. גם לו נאמר לד"ר בטיש בזמנו שעליו להחלף בדירות - הוא היה מפסיד 4,000 ל"י.

בדרך-כלל פקידים שהועברו מחל-אביב

לירושלים היו מקבלים סעק על ההפסד הזה של שליט, במידה והממשלה הייתה מכריחה אותם לעבור. היות והוא רוצה לקנות את הדירה ולא לשכור אותה, הוא מבקש הלוואה של 10,000 ל"י. גם הממשלה מעונינת שהוא ירכוש את הדירה, ומסחר שלד"ר בטיש אין אמצעים כדי להוציא מכיסו כספיים לרכישת דירה. המענק של 4,000 ל"י על ההפסד אינו קטור בקניה.

היו"ר י. גורי:

מבלי לחוות דעתי לעצם העניין, רצוני לאיין שאחיה לחביעה זו של הענקה יש בדו"ח של הוועדה הממשלתית שנתמנתה בשעתו, שם נאמר, בין היתר: "כמו כן מציעה הוועדה מתן הענקה לעובדי חינוכי המועברים ולעובדים הגרים במרחק רב ממקום עבודתם בסכום שלא יעלה על התשלום המקובל לגבי חלקו של בעל-הבית לגבי דמי מפתח". דו"ח זה של הוועדה אושר על-ידי הממשלה.

י. בדר:

אני מבקש להפריד בין שני העניינים, ולדון כרגע אך ורק בעניין דירתו של השר סימריה.

היו"ר י. גורי:

אני מוכן לקבל את ההצעה, היות ונאמר לי שהעניין דאשון דחוף מאד, ואילו השני טובל

דיחוי.

מ. קלמר:

צ"ע בדעה שהממשלה אריכה לעזור לשר, שאל לא בדרך זו. אני מציע שהלוואה לא תינתן על-ידי הממשלה אלא על-ידי בנק אפוחיקאי או בנק למטכנתאות.

א. הרצפלד:

אני מתייחס בחיוב לבקשה. אני מחפלא על הצעתו של חבא-הכנסת קלמר, היות ובבנק אפוחיקאי אין לקבל הלוואה בסכום כה גדול.

מ. חזני:

אני כבר חיוניתי דעתי לחיוב, שאין זכותו של שר פחותה מזו של עובד מדינה המקבל הלוואה בגבולות של 7,000 ל"י.

י. בדר:

בדרך-כלל אני מתנגד לדיונייה כאלה בחרם נחכרר לנו היסוד החוקי של וועדת הכספים לדון בכך, ואני מציע שהדבר יובטח. בגלל דחיפות העניין - אצביע בעדו, אני רק מבקש שהלוואה תסודר באורת מטכנתא, אני כמובן מעדיף שהלוואה תינתן באמצעות בנק אפוחיקאי.

י. פורדר:

אני בעד מתן הלוואה. אי-אפשר לקבל הלוואה בסכום כזה בבנק. לעומת זאת, אפשר לקבל את ההלוואה באמצעות הבנק.

שאלתו של חבר-הכנסת בדר חשובה; גם אני דורש לקייה בירור אם יש לנו סמכות בנדון אם לאו. אינני מציע להפוך את ועדת הכספים לאינסטנציה אדמיניסטרטיבית המטפלת במתן הלוואה עבור רכישת דירות. לעומת זאת, אני מציע לאשר כללים לפיהם ינהגו, ורק לגבי מקרים מיוחדים, כגון המקרה הנדון, אפשר יהיה לתת אישור מיוחד.

מר בן-דרור:

ברור שהדבר ייעשה באמצעות בנק אפוחיקאי, כי האוצר אינו נוהג הלוואות. ההלוואה תינתן מתקציב "הלוואות לשיכון".

ביררנו באוצר את ענין הפרוצידורה של מתן הלוואות לפקידים. החלטנו שהלוואות מעל לסכום של 4,000 ל"י נביא לוועדת הכספים לאישור. אצלנו זהו הקו, ואנו נוהגים על-פיו. אני חושב שוועדת הכספים יכולה לקבל את העקרון, שלא לדון בבקשת הלוואה של כל פקיד, אלא אם סכום הלוואה עולה על 4,000 ל"י, ואז היא חובא לאישור ועדת הכספים.

ז. סוזאייב:
לולג הוויכוח הפומבי מטביב לדירות סרד - יכול מאד להיות שענין כזה לא היה מובא לאישורה של ועדת הכספים; אני כמעט בטוח שלא היו מביאים ענין זה.

בהודמנות זו רצוני לעורר שאלה אחרת. נאמר לי שמכונניות ממטלחיות אינן נמכרות חמיד לפי מכרזים, והן נמכרות באורה פנימית לפקידים, בתנאים מסוימים ואף ניתנות הלוואות למטרה זו. אם נכון הדבר - יאמר לנו שכן. שמעתי עובדה זו - ואני מבקש לשמוע פרטיה על נוהג זה, שאם הוא קיים, אינני סבור שהוא מחייב עם הסדר המוב.

היו"ר י. גורי:
חבר-הכנסת סוזאייב אמר שהוא "כמעט בטוח", שאילולא האוירה לא היו מביאים ענין זה. יוב שהוא הסתייג, כי אי-אפשר לומר בבטחון גמור זאת. לפני מספר חדשים פנו אלינו בענין הלוואות ל - 6 - 7 אנשים, שהממשלה לא רצה לאשר להם הלוואות בלי לקבל קודם לכן את אישורה של הוועדה. אינני יודע כיצד נהגה הממשלה בעבר; אני שומע שלגבי הלוואות עד 4,000 ל"י לא היו פונים, ואילו לגבי הלוואות שחרגו ממסגרת זו - פנו.

צודק חבר-הכנסת בדר באמרו, שאריך לקבוע חקנות בנות שנים - שלושה סעיפים לגבי הנוהג בעתיד. ואז מבחינה מריטורית, וגם מבחינה פורמלית ומהותית, אין הבדל בין פקיד לשר; אין הבחנה כזו וגם לא יוגד בשום חקנה שטר שאני, אני מבין, חבר-הכנסת בדר, שמאחר ושר האוצר פנה - שוב לא יהיו מקרים של מתן הלוואה ללא פניה. לכן אנו צריכים לראות ענין זה בפטנות: או שאנו מקבלים גישה זו אם לאו, אם מקבלים - אנו במכתב האישור נוסף משפט אחד או שנים בזה הלשון: ועדת הכספים רשמה לפניה, שהלוואות הממשלה העולות על סכום מסויים - חובאנה לאישורה של ועדת הכספים, וכן שאנו מבקשים לקבוע בענין זה נוהל לפיו ינהגו מכאן ואילך תמיד ללא יוצא מן הכלל.

ש. בנק:
רצוני להזכיר שבועדת הכספים של הכנסת השניה היה מכתב בענין זה משר האוצר והוועדה אישרה נוהל זה.

ה צ ב ע ה

הלוואה לשר המשטרה אושרה

היו"ר י. גורי:
אנו נוסף שרצוי כי הענין יוסדר, במידה והדבר אפשרי, באמצעות בנק.

י. בדר:
אשר לחוספת למכתב האישור - אינני מרוצה מהניסוח.

היו"ר י. גורי:
אני אביא את הנוסח לפני הוועדה.

י. בדר:
אני מציע לכחוב, שהוועדה ממליצה פה אחד לתת באופן דחוף הלוואה בצורת משכנתא לשר שיטריה.

אנו מאד מעונינים לשמוע על העקרונות לפיהם נותנים הלוואה בסכומים עד ל- 4,000 ל"י.

היו"ר י. גורי:

אשר לענינו של ד"ר בטיש - כיוון שאנו עומדים לצאת לפגרא, לא הייתי מציע לדחות

אח הדבר.

י. בדר:

אני מבקש לדחות את ההצבעה בנדון לישיבה הבאה.

מר בן-דרור:

רצוני לחזור לשאלתו של חבר-הכנסת סוזאייב בענין המכוניות. יש נוהג שמוכרים מכוניות ממסליות לפקידים נדרשים ושנותנים להם הלוואות. הנוהג ידוע למבקר המדינה, והדבר נעשה בהתייעצות איתו. במידה שמשרד החקלאות, למשל, מוכר 40 - 50 מכוניות לפקידים שהמכוניות היו צמודות אליהם, הרי החסכון בתקציב הוא גדול. אשר למחיר - קיימת ועדה ביגמשרדית, ועדת הערכה בלתי תלויה, המורכבת מהחשב הכללי, נציג מחלקת הרכב ונציג משרד הבסחון, והיא עוסקת בהערכה. לא שמענו טענות, שההערכה היתה פחותה מדי; להיפך. מבקר המדינה יודע על כל ההערכות ואין לו טענות לגבי איזה שהוא אומדן.

ז. סוזאייב:

כאיזה אחוז ניתנות הלוואות?

מר בן-דרור:

אני מוכן להביא בפני הוועדה את הענין.

א. בהיר:

אני מציע לקיים דיון על נושא זה בוועדת הכספים. אני מבקש שהאוצר יביא בפנינו אח התקנות לפיהן הוא נוהג לגבי מכירת כלי-רכב, וכן שיהיה דיון על הפקידות הנדרשת בקשר לכלי-הרכב.

מר בן-דרור:

אני מסכים להצעה.

חוק המילוח המשותפים לרשויות המקומיות, תשט"ז - 1956.

שר הפנים י. בר-יהודה:

בעת הוויכוח נשאלו שורה של פרטים שמקומם אינו בחוק, שהוא במידה רבה חוק מסגרת, אלא במסמכים שיהיו באישור שני השרים - שר האוצר ושר הפנים, ושם יינתן הפירוט המדויק. הדבר נוגע לענין ההצמדה, שעורי הרבייה, מספר השנים וכדומה. בכל הענינים הללו נצטרך לעמוד על המקח עם הבנקים על-מנת שהתנאים יהיו יותר טובים ונוחים, אולם הם אינם יכולים להיקבע בחוק.

א. בהיר:

בחוק נאמר "הרשויות המקומיות" - האם זה כולל גם מועצות אזוריות?

שר הפנים י. בר-יהודה:

רשויות מקומיות כוללות גם מועצות אזוריות, אולם אינני מציע להיכנס עתה לענין זה. על חוק זה הוחלט בהסכמת כל הגורמים המעוניינים, והם שמטרו לנו את הרשימה של המקומות הנכללים במסגרת זו. אני בתור שר הפנים, כאשר אבוא לחלק את כספי הקציב הפיתוח בין המקומות, אביא זאת בחשבון, וגם על כך הוטל בינינו עם אלה שיהיו אחראים על ההלוואות וצטרכו לשלם אותן. הדבר כרוך בעבודה עצומה, אולם נעשה אותה.

י. בדר:

אני מבין שחוק זה הוא פרי משא ומתן ארוך ומייגע וקשה עכשיו לבוא בהצעות לשינויים, בעיקר שלפנינו רק שבועיים של עבודה. בכל-זאת אני חייב לומר כמה משפטים בנדון, מבלי להיכנס לוויכוח.

חושבני המשרד הפניה בענין זה, או
בעניניה דומים, אינו הולך בדרך הטובה. היסוד של שלרן מקומי
שהוא גם חומך על הרגשות הפטריאריטיים של תושביו. לו עיריית חל-אביב
אריכה היתה לגייס הלוואה בשביל עצמה - היתה יכולה לעשות הרבה יותר
מאשר חוכל לעשות בשביל מילונה כללי כזה. הוא הדין עיריית חיפה, שח
אפשר להניח שאולי באופן יחסי היו מגייסות עוד יותר, הלוואות מקומיות
זו הטיחה היותר טובה, והיא גם קיימת בפקודת העיריות. אם יש מוצאות
שנינו יכולות להטיג הלוואות - מוטב שהמדינה תעשה זו בשבילן מאשר
ייוצר "פול" כללי, זוהי דעת, והיא לא נוצרה לאורך דיון זה.

שר הפניה י. בר-יהודה: אני מתפלא על חבר-הכנסת בדר, לו עיריית
חל-אביב היתה רוצה להוציא סדרה כזו בלי
ערהוב הממשלה - טעק רב אם היתה מצליחה לגייס 5 מיליון; אולם דרך
זו פתוחה לפניו גם עכשיו. אבל כאשר מדובר על ערבות הממשלה - זה
אומר שהיא אריכה לקבוע לעצמה חור, ואז היו אריכים להחליט מי קודה
בחור - חל-אביב, חיפה, ירושלים או שאר המקומות הקטנים, כי שום בנק
לא יסכים שיוציאו ביום אחד יותר מאשר סידרה אחת. ופירוש הדבר -
דחיית ההוצאה לגבי כולה בשנה אחת לפחות. יש גם נימוק נוסף - אם
ההלוואה היא בערבות הממשלה - מדוע יגרע חלקם של המקומות הקטנים;
הם בוודאי אריכים להיכלל.

סעיף 1 (היו"ר קורא את הסעיף)

סעיף 2 (היו"ר קורא את הסעיף)

מר סבט: בסעיף זה יש שינוי נוסח, במקום המלה
"כנגד" יבואו המלים: "לשם כך להוציא".

א. בהיר: סכום של 4 מיליון ל"י בלבד ישאר בשביל
יתר המוצאות. האם יש התנגדות לנקוב
בסכום יותר גדול מאשר 15 מיליון, ומה הנימוקים לכך?

שר הפניה י. בר-יהודה: על שאלה זו אריך להשיב שר האוצר, כי זהו
הסכום עליו ניתנה ערבות האוצר. התחלנו
ביסוד של 10 מיליון; עברו ל- 11 מיליון ואחר-כך ל- 14 מיליון,
והגענו ל- 15 מיליון. נאמר לנו שלג יוטכח על סכום יותר גדול.

בישיבה הראשונה עם נציגי הבנק הלאומי,
שהוא קובע במידה רבה בענין, נתברר שגם 15 מיליון אי-אפשר להוציא
בסידרה אחת, והראשונה תהיה בסכום של 8 - 7,5 מיליון ל"י. אנו
ממשיכים לתבוע שהסידרה הראשונה תהיה בסכום של 10 מיליון.
אם האוצר יסכים להגדיל את הסכום, והבנקים
לא יחשכו שהדבר יחייב הוצאת סידרה שלישית - אנו בוודאי שלא נתנגד
להגדלה. אולם נדמה לי שפתיחת דיון בשלב זה על סכום יותר גדול רק
תעמיד בסכנה את הענין.

ו. סודאייב: לקביעת עדיפות חשיבות רבה ביותר, ורוב
חברי הוועדה התרעמו על כך שענין העיריות
לא בא בזמנו. היום, עם כל העצבנות הקיימת בשוק לגבי עתיד הכסף,
כאשר מבטיחים 5% רבית פטורה ממס הכנסה הצמודה לאינדקס - יש לי
רהורים אם הרשויות המקומיות תוכלנה לעמוד במעמסה כזו. דוקא בחודש
אלה, כאשר הממשלה יושבת על מדוכת תכנית כלכלית לעתיד, יש לעשות
חשבון כיצד הרשויות המקומיות תחזרנה את הכסף שיתנו להן, באיזו רבית
ובכמה יתבא הדבר בסופו של חשבון, גם אם התפתחות תהיה כפי שהיתה
השנה.

לעצם החוק - אני מבקש לדעת מדוע
נקבע סכום של 7,5 מיליון לסידרה הראשונה, מי עומד עוד בחור, והאם
נוכל למכור איגרות בסכום זה? האם לאחר שתימכר הסידרה הראשונה

יוציאו מיד חידרה שניה, ולא יוציאו בין הראשונה לשניה איגרות חוב נוספות מסוג אחר? אם יש כוונה לדחות את הסידרה השניה לתור יותר ארוך - לוועדת הכספים יש מה לומר בנוון, כי קיים כאן משחק של אינטרסנים. לדעתי יש לשמוע את חוות-דעת הוועדה בנוגע לסדר-העדיפויות, ואני מבין ששר הפנים אינו מתנגד לכך.

אני מבקש לשמוע ממשרד האוצר כיצד הוגו חושב לתכנן את שתי ההוצאות, כי לדעתי יש להבטיח את שתי פנים לא יוציאו איגרות חוב אחרות עד לקבלת 15 מיליון.

י. בדר:

אני יוצא מהנחה ששוק האשראי במדינה הוא מוגבל, וחושבני שהוא מוגבל מאד. אנו אישרנו הוצאת ניירות-ערך לחברת החשמל, לפוכנות היהודית ואחרות; חברת הדלק עומדת בחור וכן יש תכניות שונות לחסכון של הבנקים. בהזדמנות זו רצוני להטב את תשומת-לבו של שר הפנים לעובדה, שבכמה תכניות של הבנקים יש רשות להוציא תעודות חוב למוכ"ז שיהנו, כיוון שזה חסכון בנקאי, משחרור מלא ממס הכנסה, במצב זה תחלקנה ניירות-הערך של העיריות בהתחרות גדולה, והרגשתי היא שכן ההוצאות הללו הוא מוגזר מבחינת יכולת הקיבול של הרוק. מבחינה זו סדר העדיפות בזמן הוא גורם חשוב ביותר, אני הייתי מעדיף לו עשינו מאמץ כדי להבטיח שהסידרה הראשונה לא תצטרך להתחרות עם ניירות ערך אחרים, ורק כאשר היא תימכר - חבוא הסידרה השניה, כי בינתיים עלולים להופיע ניירות-ערך מסוג חדש.

א. הרצפלד:

אני מניע שכאשר נצביע על הסעיף זה נקבל החלטה הזומרת, שההוצאה הראשונה תהיה בסכום של 10 מיליון ל"י ולא פחות.

שר הפנים י. בר-יהודה:

נפגשנו עם נציגי הבנק הגדול במדינה והללו אמרו לנו, שלפי הערכהם - וקיבלנו לכך גם אישור מבנק שני - השוק לא הגיע לנקודת רוויה; אולי נכון שהוא נמצא במצב של עצבנות היכולה לפעול בשני הכיוונים.

תכניות החסכון של הבנקים אינן עומדות בטחירה למפעל הזה, להיפך - לפי החוק, תייבית הבנקים להחזיק 60% מהחסכונות הללו בניירות-ערך, ואהיה מאד מרוצה אם ועדת הכספים תבקש את שר האוצר לבדוק לעתים קרובות אם הבנקים שומרים על כך.

עד כמה שידוע לי מופיעה בתור במשרד האוצר רק אמיסיה אחת לעניני מטח וחששיה, שצריכה לבוא לאחר הסידרה שלנו. אני מניח שהיא תבוא לאחר קבלת 15 מיליון, כי אחרת כל ענין 15 המיליון יהיה ריק מתוכן.

סעיף 3. (היו"ר קורא את הסעיף)

מר סבא:

בסעיף זה יש שינויי נוסח, והוא ייקרא: "השרים יקבעו באו אישור את הסכום של כל מילווה, את הרבית ותקופת המילווה, את הרשויות המקומיות... ובלבד שאחוז השתתפותה של ירייה ירושליה בסכום של כל מילווה יהיה לא פחות מ-20% וכו' ".

מ. חזני:

אם הדבר ניתן לחיקון על-ידי הלוקה אחרת של טספי תקייב הפיחות, זה יכול להניח את דעתי, כי אחרת ירושליה היא מקופחת.

האם יש הסכמה לגבי יתר האחוזים? מה מקומם של המועצות האזוריות בכלל 26% הנותרים?

מה גובה הרבית ומועדי הפרעון? מה כוון של הרשויות המקומיות לעמוד בהחתיבות הללו, כאשר גם הקרן וגר הרבית הם בהצמדה?

א.ד.

ז. סוזאייב:
שאלה יכולתן של הטיריות לעמוד בהתחייבות בעינה עומדת, כי הרביית על ההלוואה עלולה להגיע ל- 20%, באם לא תהיינה התפתחויות דרמטיות: 14% - 12% בקשר לעליית האינדקס בחוספת של 6,5%.

שר הפנים אמר שהאיגרות הן בערבות הממשלה.
האם הדבר נאמר בחוק?

שר הפנים י. בר-יהודה:
ברור שהמדובר הוא בערבות הממשלה, אולם על כך חצרכו להחליט לפי חוק ערבויות המדינה.

ז. סוזאייב:
אם מדובר על חלוקה אחרת של כספי הקצ"ב הפיתוח, הרי לחלוקה זו של האחוזים אין חוק.

האם יש אחריות של כל עירייה ועירייה על חלקה היא? (שר הפנים י. בר-יהודה: הדבר מובטח בחוק)

א. הרצפלד:
אם חלוקת האחוזים היא בהסכמת הדדיה של כל הגורמים: שלוש הערים הגדולות יותר הרשויות המקומיות - מדוע לכתוב כאן "לא פחות מ-20% וכו'" מלים אלה יכולות להשפיע ביותר, ואם יוגדלו האחוזים לערים הגדולות ישאר אחוז יותר קטן ליחיד המקומות.

שר הפנים י. בר-יהודה:
השאלה - כיצד או ממה ישלמו, איננה מתייחסת לסעיף 3; היא מתייחסת לחוק כולו - אם לאשרו את לאו.

מ. חזני:
היא מתייחסת לסעיף 3(ב) המדבר על הצמדה.

שר הפנים י. בר-יהודה:
בלי סעיף זה אין הגיון לקבל את החוק, כי ההצמדה היא הכרחית. יחד עם זה, הצמדה היא אחד הסיכונים הגדולים, שוועדת הכספיה צריכה לענות עליו.

החור המעשי יהיה בתחילת ספטמבר או בסופו. אפשר לקבוע כי בין הטידרה הראשונה לשניה יהיה הפרש של חדש ימים, ואם בעל הדבר יבוא כעבור חדש ויאמר שהדבר אינו כדאי, או אם נראה אפילו ברוב האחרון שהדבר הוא מסוכן ביותר - אפשר יהיה לבטלו, גם אחרי קבלת החוק.

לפי מאב הצרכים של הרשויות המקומיות, הן חלק מהדברים הללו מעשינה - ובאמצעים יותר יקרים - כי אלה דברים שמוכרחים לעשותם ויהי מה. אם מדובר על 3 מיליון ל"י לירושלים, הרי זה רק חלק מהסכום הדרוש לה עבור שלוש משימות: מי, ביו, ובנין בתי-ספר - ולא מדובר על כך שלא תהיה משמרת שניה, אלא שלא תהיה שלישית, בתנאים הללו אני אומר שהדבר כדאי, מפני שכל מוצא אחר הוא קשה פי כמה.

על ההשתתפות וחלוקת האחוזים היו הסכמות ואי-הסכמות למכביר, אשר גרמו לדחיית החוק. לאחר כל זאת, הגיע חבר השליון המקומי להכליל ברשימה רק 36 עיריות ומועצות מקומיות (מחוק 80) ורק 8 מועצות אזוריות, אבל הוסכם שהסכום שיחבל מה- 26 2/3% יחולק בין כל המקומות, לפי מחפר הנפשות. כדי להגיע לכלל איזון, יהיה צורך לקטוע חישובים עם כספי הקצ"ב הפיתוח על-מנת להבטיח שכולם יקבלו את חלקם. הדבר כרוך בעבודה עצומה, אבל בתנאים אלה חושבני שזה המכסימום שיכולנו להגיע אליו על-מנת להיות צודקים.

לאחר שהכל היה מוכן, לא היו ברשותי שמות המקומות, הודעתי להם, שעל-מנה שלא לשבד את התור אני מביא את החוק, ואם הם יהיו מוכנים - הם יכללו בו; אם לאו - לא. כי בגלל אינני יכול להעניש את האחרים, כאשר החוק אושר בממשלה היה חסד שמא ברגע הזחזון הם לא יאמרפו, ולכן הוכננו המלים "לא פחות".

אני מודיע לכם - ואתם יכולים לראות זאת כהבטחה - שבאם מצד חבר הטלטון המקומי לא יהיו שינויים או נתיבה, הרי אין זה "לא פחות", אלא זוהי החלוקה הסופית של האחוזים.

מר סבא:
בסעיף 3(ב) יש תיקון, והוא ייקרא:
"צו האישור יכול להחיר הצמדה המלווה, לרבות הרבית, לערך מסויים או למדד מסויים".

א. בהיר:
אני מציע לכתוב: למדד יוקר החיים או לדולר.

שר הפנים י. בר-יהודה:
אני מציע לכתוב זאת באישור למתן הערבות.

י. בדר:
למושג "ערך מסויים" אין חוכן. אני מציע להספק במלים "למדד מסויים".

מ. חזני:
הצעה היא: הצו יאשר את ההצמדה או את אופן ההצמדה.

היו"ר י. גורין:
כאשר אומרים "להחיר" פירוש הדבר שאין בזה החתיבות, מדוע לא לכתוב: צו האישור יכלול ...

ש. בזק:
בחוק עידוד חסכון נאמר: "לפי תנאי ההצמדה שבאיגרות החוב".

י. בדר:
אני מציע למחוק סעיף קטן (ב), ובסעיף 4 להוסיף: לרבות ההצמדה.

מר סילברסטון:
סעיף 4 מדבר על תנאים שלא נקבעו בצו האישור, ולכן אם רוצים להבטיח הצמדה צריך לציין זאת בסעיף 3.

י. בדר:
אפשר לכתוב בסעיף 3: ואת תנאי ההצמדה.

שר הפנים י. בר-יהודה:
אני מציע: את תנאי ההצמדה, באם יוחלט על כך.

ח. רובין:
ענין הצמידות צריך להיות בצו האישור, וצריך להוסיף בסעיף 3. לא נראית לי הצעה שר הפנים להוסיף: "באם יוחלט על כך", כי אם מלים אלה יאמרו בחוק נעורר אי-אמון לגבי נידוח-הערף.

אני סבור שהנוסח "תנאי ההצמדה", אפילו אם הוא הופיע בחוק אחר, אינו מטפיק מבחינה משפטית; צריך לומר בפירוש למה מצמידים.

מ. חזני:
אני מציע לכתוב: תנאים להכטחת ערך המלווה, כולל רבית.

א. בהיר:
אני מציע להשאיר את הניסוח ליועצים המשפטיים.

מר גלאס:

לביחול חעיף (ב) יש משמעות מהשית, לפחות להלכה. להלכה נוחן הנוסח הנוכחי של חעיף קיין (ב) את הברירה או להצמיד או שלא להצמיד, ואילו החנאים שבחעיף קיין (א) הם חנאים מחייבים. האם הוועדה מחליטה שההצמדה מחייבת, דהיינו שהמשלה, אם היא תוציא צו אישור, חייבת להכניס חעיף בקיור להצמדה?

היו"ר י. גורי:

כל עוד אומרים לציבור שמבחינתם את עקרון ההצמדה, אי-אפשר להביא נוסח המאפשר גם

שלא להצמיד.

שר הפנים י. בר-יהודה:

אין כל ספק שכאן אריך יהיה להצמיד, ואין ספק שאחד הדברים שאפשר יהיה להצמיד אליהם הוא הדולר, אולי יש הבדל אם אומרים זאת, כפי שהדבר נאמר לגבי מילונת אחרים, בצורה יותר נייטרלית בחוק, מתוך ידיעה מפורשת שכל מה יבוא באיגרת יהיה מפורש ומדויק, או שאומרים זאת באופן מחייב בחוק, ואפשר לקבל זאת כחקדים.

היו"ר י. גורי:

אני מבכר שוועדת הכספים תחן את אישורה על יסוד חוק הקובע עקרון הצמדה, כי זה

הכרחי.

היו"ר י. בר-יהודה:

הערבות מעונה אישור של ועדת הכספים, ובאישור זה ייקבע עקרון ההצמדה.

הוחלט:

היועצים המשפטיים יביאו נוסח מתאים בענין ההצמדה, ברוח הצעות חברי הוועדה.

היו"ר י. גורי:

אנו נמשיך את הדיון בישיבת מחר.

הישיבה ננעלה בשעה 13.30